

Wykorzystanie bezzałogowych statków powietrznych w pracy Policji

Ustawa o policji wysuwa na pierwszy plan służebną rolę Policji wobec społeczeństwa i obliguje policjantów w toku wykonywania czynności służbowych do respektowania godności ludzkiej oraz przestrzegania i ochrony praw człowieka. Jednocześnie Policja jako umundurowana i uzbrojona formacja powinna mieć możliwość korzystania z nowoczesnych narzędzi w celu efektywnego wykonywania swych zadań. Jednym z takich narzędzi jest technologia bezzałogowych statków powietrznych (BSP). Jej użycie przez Policję, jako technologii pierwotnie wojskowej, bez odpowiednich regulacji może przyczynić się do nadmiernej militaryzacji Policji oraz działań wykraczających poza przyznane kompetencje, a tym samym stać się zagrożeniem dla obywateli.

Głównym celem projektu jest wielopłaszczyznowe zbadanie relacji między wykorzystaniem BSP do zapewnienia bezpieczeństwa przez Policję a ochroną wolności i praw człowieka w demokratycznym państwie prawnym. Policja musi mieć zapewnioną władzę dyskrecjonalną odpowiednią do decydowania, w zgodzie z przepisami prawa, o sposobie reagowania na wyzwania w oparciu o fachową wiedzę, a następnie być rozliczana z tych decyzji. Jako że Policja posiada monopol na stosowanie środków przymusu w państwie demokratycznym, konieczne jest wypracowanie odpowiednich mechanizmów kontrolnych w celu zapewnienia, by uprawnienia, z których korzysta, były stosowane w interesie publicznym oraz w zakresie i sytuacjach prawnie dozwolonych. Tak określone celowi głównemu podporządkowane są cele szczegółowe: 1) analiza obowiązujących przepisów oraz procesu ich tworzenia i stosowania w tych państwach europejskich, w których policja korzysta z BSP, a użycie tej technologii zostało szczegółowo uregulowane – Wielkiej Brytanii, Niemczech oraz Hiszpanii; 2) analiza porównawcza norm prawa wewnętrznego z obowiązującymi normami prawa unijnego w zakresie wykorzystania BSP przez policję oraz zbierania, przetwarzania i przechowywania przez nią danych osobowych; 3) identyfikacja czynników umożliwiających skuteczne działanie policji w zapewnieniu bezpieczeństwa w demokratycznym państwie prawa; 4) identyfikacja sposobów regulowania nowych technologii z perspektywy skutecznej ochrony praw obywateli.

Punktem wyjścia dla osiągnięcia celu naukowego jest kompleksowa analiza prawa stanowionego regulującego wykorzystanie BSP przez polską Policję oraz policje wybranych państw europejskich – Wielkiej Brytanii, Niemiec oraz Hiszpanii. Realizacja celu niniejszego projektu wymaga również analizy stosowania prawa oraz procesów tworzenia regulacji. Wnioski sformułowane dzięki realizacji wyżej wymienionych zadań badawczych pozwolą na przeprowadzenie badań empirycznych, polegających na przygotowaniu scenariuszy i przeprowadzeniu wywiadów pogłębionych z polskimi oraz zagranicznymi ekspertami.

W dotychczas prowadzonych badaniach naukowych w Polsce, problemy poruszane w niniejszej pracy w ogóle nie zostały poruszone. W szczególności dogłębnej analizie nie zostały poddane prawne podstawy wykorzystania BSP przez Policję oraz regulacje dotyczące przestrzegania i ochrony praw człowieka w toku czynności z wykorzystaniem BSP. Wyniki przeprowadzonych badań stanowiąc będą istotny wkład w poszerzenie wiedzy na temat legitymizacji policji w społeczeństwie demokratycznym oraz społecznego zaufania do policji. Badania poruszają również problem zagrożeń dla praw człowieka wynikających z użycia BSP oraz sposobów regulowania nowych technologii umożliwiających ich skuteczne wykorzystanie z uwzględnieniem ochrony wolności i praw.